

Raport për rezultatet e konsultimeve publike

1. Titulli i draft aktit – PROJEKTVENDIM “PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË SEKTORIALE TË MENAXHIMIT TË FINANCAVE PUBLIKE 2023-2030”.

2. Kohëzgjatja e konsultimeve

Specifikoni kohëzgjatjen e përgjithshme të konsultimeve publike sa i përket ditëve të punës, përfshirë datën e hapjes dhe mbylljes së konsultimeve publike; nëse kohëzgjatja ishte më e shkurtër se 20 ditë pune e paraparë me ligj, jepni arsye për shkurtimin e kohëzgjatjes.

Në datë 05.04.2024 është hedhur Dokumenti i Strategjisë Sektoriale të Menaxhimit të Financave Publike 2023-2030 në Regjistrin Elektronik për Njoftimet dhe Konsultimet Publike. Konsultimet në RENJKP janë mbyllur në datë 03.05.2024.

Në datë 08.04.2024, dokumenti është hedhur në sistemin E-akte.

Në vijim, në datë 3 Maj 2024 u organizua Komiteti Drejtues i Menaxhimit të Financave Publike, me qëllim lancimin e Strategjisë Sektoriale të MFP-së. Pjesë e këtij eventit ishin të gjithë aktorët e përfshirë në planifikimin e reformës së MFP-së (anëtarët e Komitetit Teknik dhe Drejtues), partnerët ndërkombëtarë dhe përfaqësues të Organizatave të Shoqërisë Civile. Pas komenteve të marra nëpërmjet sistemit E-akte, është vijuar me fazat e bashkërendimit dhe ribashkërendimit deri në marrjen e dakordësisë nga të gjitha institucionet.

3. Metoda e konsultimit

Listoni të gjitha metodat e konsultimit të përdorura, të tilla si konsultimet elektronike (Regjistri Elektronik, posta elektronike, faqet e internetit, etj.), Takimet publike, seancat e organeve këshilluese..., dhe siguron informacione për afatin kohor, kohëzgjatjen dhe afatet e tyre. Shpjegoni se si u shpërnda informacioni mbi konsultimet e hapura, si u ftuan palët e interesuara të kontribuojnë. Përfshini gjithashtu aktivitete nga konsultimet paraprake nëse janë organizuar të tilla).

Strategjia Sektoriale e MFP-së është konsultuar nëpërmjet:

- Regjistrin Elektronik për Njoftimet dhe Konsultimet Publike;
- Komitetin Drejtues i Menaxhimit të Financave Publike;
- Arkivit Elektronik të Akteve të administruar nga Ministria e Financave;
- Shkresave zyrtare;
- Emailit zyrtar;

- Në datë 02.02.2024, dokumenti i Strategjisw Sektoriale e MFP 2023-2030 është ndarë me Partnerët për Zhvillim dhe Integrim (Pzhl nwpwrmjet dwrgimit me email si dhe me të gjitha njësitë e përfshira në Strategjinë e MFP-së.
- Në datë 05.04.2024 është hedhur dokumenti i Strategjisë Sektoriale të Menaxhimit të Financave Publike 2023-2030 në Regjistrin Elektronik për Njoftimet dhe Konsultimet Publike. Konsultimet në RENJKP janë mbyllur në datë 03.05.2024.
- Në datë 3 Maj 2024 u organizua Komiteti Drejtues i Menaxhimit të Financave Publike, me qëllim lancimin e Strategjisë Sektoriale të MFP-së. Pjesë e këtij eventi ishin të gjithë aktorët e përfshirë në planifikimin e reformës së MFP-së (anëtarët e Komitetit Teknik dhe Drejtues), partnerët ndërkombëtarë dhe përfaqësues të Organizatave të Shoqërisë Civile. Komentet e përcjella nga partnerët ndërkombëtar në vijim të takimit lancues, u ndanë me njësitë përgjegjëse të strategjisë së MFP-së dhe u reflektuan sipas rastit.
- Me anë të shkresës nr. 2285/26 Prot., datë 05.04.2024, dërguar edhe nëpërmjet sistemit e-akte, është përcjellë për mendim/konfirmim projektvendimi “Për miratimin e Strategjisë Sektoriale të Menaxhimit të Financave Publike 2023-2030”.
- Në vijim të komenteve të marra nëpërmjet sistemit e-akte nga disa institucione, Ministria e Financave ka përcjellë për bashkërendim shkresën nr. 2285/34 Prot, datë 14.05.2024, me lëndë “Mbi përcjelljen e shkresës për bashkërendim në kuadër të miratimit të Strategjisë Sektoriale të Menaxhimit të Financave Publike 2023-2030”.
- Ministria e Financave ka ripërcjellë nëpërmjet sistemit e-akte për bashkërendim shkresën nr. 2285/38 Prot, datë 07.06.2024, me lëndë “Dërgohet për ribashkërendim Projektvendimi për “Miratimin e Strategjisë Sektoriale të Menaxhimit të Financave Publike 2023-2030” te Ministria e Drejtësisë.

4. Palët e interesit të përfshira

Listoni të gjithë palët e interesuara, qoftë organizata apo individë, të cilët kanë dhënë komente/kontribut në konsultimet publike përmes metodave të ndryshme të konsultimit, gjatë gjithë procesit të hartimit.

Përmendni gjithashtu numrin dhe strukturën e palëve të interesuara që morën pjesë në takime publike ose seanca të organeve këshilluese.

Specifikoni palët e interesuara që morën pjesë në grupin e punës për hartimin e aktit.

Nga Regjistri Elektronik për Njoftimet dhe Konsultimet Publike nuk janë marrë komente.

Në vijim të shkresës dërguar për mendim nga Ministria e Financave me nr 2285 prot., datë 23.02.2024, u morën komente dhe sugjerime nga **8 institucione**, përkatësisht: Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme; Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit; Ministri i Shtetit për Administratën Publike dhe Antikorrupsionin; Ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin; Agjencia e Prokurimit Publik; Agjencia Shtetërore e Programimit Strategjik dhe Koordinimit të Ndhmës; Departamenti i Administratës Publike dhe Instituti i Statistikave.

Në vijim të shkresës dërguar për mendim nga MF-ja nëpërmjet sistemit e-akte me nr.2285/26 Prot., datë 05.04.2024, janë përcjellë komente nga 4 institucione, specifikisht nga: Departamenti

i Administratës Publike, Ministri i Shtetit për Administratën Publike dhe Antikorrupsionin, Ministria e Drejtësisë dhe Instituti i Statistikave.

Në 3 Maj 2024 u mbajt takimi i 17-të i Komitetit Drejtues të MFP-së i drejtuar nga Ministri i Financave. Pjesë e këtij event i ishin të gjithë aktorët e përfshirë në planifikimin e reformës së MFP-së (anëtarët e Komitetit Teknik dhe Drejtues), partnerët ndërkombëtarë dhe përfaqësues të Organizatave të Shoqërisë Civile. Në takim morën pjesë në diskutime Ambasadori i Bashkimit Evropian në Shqipëri, Menaxheri i Bankës Botërore për Shqipërinë, Kryetari i Komisionit Parlamentar për Ekonominë dhe Financat, Menaxheri i Programit pranë Delegacionit të Bashkimit Evropian, përfaqësues nga Agjencia Suedeze e Taksës, Zëvendëskryetari i misionit pranë Ambasadës Zvicerane, përfaqësues nga Delegacioni i Bashkimit Evropian, përfaqësues nga Kontrolli i Lartë i Shtetit, përfaqësues nga Organizatat e Shoqërive Civile (Instituti i Shkencës/Open Data Albania).

1. Pasqyra e komenteve të pranuar me arsyetimin e komenteve të pranuar/ refuzuara

Gruponi komentet/ propozimet e pranuar sipas çështjes që ato ngritën;

Gruponi komente të ngjashme së bashku dhe renditni palët e interesuara që i ngritën ato;

Shpjegoni cili ishte vendimi i marrë dhe sqaroni shkurtimisht arsyet për të.

Çështja adresuar (psh. përkufizimi i ri i..., kushtet për regjistrimin e..., rregullimi i..., etj.)	Komenti (grumbulloni dhe përmbledhni komente identike/të ngjashme nga palët e ndryshme të interesuara së bashku)	Palët e interesuara (renditni të gjithë ata që adresuan çështjen në mënyrë të ngjashme)	Vendimi (I pranuar/I pranuar pjesërisht/I refuzuar)	Justifikimi
Komponenti 1.3 Menaxhimi i Risqeve Fiskale	Risqet fiskale: Komponenti 1.3 Menaxhimi i Riskut Fiskal: Masa 1.3.3 Forcimi i mbikëqyrjes fiskale të Ndërmarrjeve Shtetërore mund të mbulojë edhe forcimin e çështjeve të qeverisjes së NSH-ve. Ndryshe, mund të shtohet një masë tjetër për qeverisjen e NSH-ve. Kjo çështje u mbulua në raportin e FAD të dhjetorit 2023 dhe u diskutua me Ministrin në Takimet e Pranverës 2024.	Fondi Monetar Ndërkombëtar	Refuzuar	Çështjet e qeverisjes së NSH-ve janë përcaktuar në nenin nr.135 të ligjit përkatës nr. 9901, datë 14.04.2008 "Ligji për tregtarët dhe shoqëritë tregtare", i ndryshuar, ku saktësohet se çështjet e qeverisjes së NSH-ve janë nën detyrat/përgjegjësitë e tyre të Asamblesë së Përgjithshme, diçka që koordinohet nëpërmjet Njesisë së NSH-ve përkatëse të NSH-ve. Ministria e Ekonomisë (MEKI). Prandaj, konsiderojmë se masa e rekomanduar është shumë përtej detyrës dhe përgjegjësisë së DFR-së në këtë rast, kështu që do të hiqet/ndryshohet.
Komponenti 1.3 Menaxhimi i Risqeve Fiskale	Gjithashtu, në këtë komponent mund të shtohet edhe një masë tjetër për forcimin e monitorimit dhe menaxhimit të risqeve fiskale lidhur me çështjet gjyqësore.	Fondi Monetar Ndërkombëtar	Refuzuar	Në deklaratën e riskut fiskal është përfshirë edhe monitorimi dhe raportimi i rasteve gjyqësore (rastet e arbitrazhit, rastet e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut). Në aneksin nr.4 të udhëzimit nr.35, datë 29.12.2022, janë përcaktuar fushat përkatëse për raportimin e çështjeve gjyqësore. Vlen të përmendet se monitorimi dhe raportimi i çështjeve gjyqësore tashmë është përmirësuar dhe përfshin të dhëna për detyrimet faktike dhe ato të kushtëzuara. Prandaj, konsiderojmë se masa e rekomanduar është e vonuar pasi tashmë është pjesë integrale e masës 1.3.1 "Pranimi i Deklaratës Vjetore të Riskut Fiskal dhe zgjerimi gradualisht i fushës së monitorimit dhe raportimit të riskut fiskal".
Komponenti 4.3 Prokurimi Publik	Kuatridhejsh ligjor për prokurimin publik është ndryshuar së fundmi përmes ligjit nr. 16/2024, i cili vendos kërkesën për krijimin e një Sistemi Elektronik të Prokurimit i cili bazohet në veçoritë e inteligjencës artificiale. Strategjia duhet ta përfshijë këtë aktivitet si pjesë e masës për përmirësimin e cilësisë dhe efikasitetit në procedurat e prokurimit, duke pasur parasysh se objektivi për krijimin e EPPS-së është gjithashtu pjesë e Strategjisë së Prokurimit Publik (nën konsultim).	Banka Botërore	Refuzuar	Aktiviteti i propozuar nga BB është përfshirë tashmë në Strategjinë e Prokurimit Publik.
Komponenti 4.3 Prokurimi Publik	Gjithashtu, brenda komponentit të prokurimit vërehet se prioritetet për periudhën 2023-2026 nuk janë paraqitur siç janë bërë për komponentët e tjerë.	Banka Botërore	Pranuar	Prioritetet që duhet t'i shtohen komponentit të PP: 1. Të garantojë efikasitet dhe qëndrueshmëri në procedurat e PP. 2. Përmirësimi i shqyrtimit të ankesave nëpërmjet përdorimit të sistemit elektronik të ankesave.
Komponenti 4.3 Prokurimi Publik	Për sa i përket treguesve, duket se këta po kapin pjesërisht 2 masa (Masa 4.3.1 Përmirësimi i cilësisë dhe efikasitetit në procedurat e prokurimit dhe Masa 4.3.3 Rritja e efikasitetit të sistemit të shqyrtimit të ankesave duke rritur shpejtësinë e vendimmarrjes). Ju mund të dëshironi të zgjeroni numrin e treguesve në mënyrë që të kapni plotësisht progresin në zbatimin e të gjitha masave të identifikuar.	Banka Botërore	Refuzuar	Tregues më të detajuar janë përcaktuar në Strategjinë e Prokurimit Publik.
Komponenti 1.3 Menaxhimi i Risqeve Fiskale Komponenti 2.3 Menaxhimi i Investimeve Publike	2/ Angazhim më i fortë dhe më specifik mund të merret në lidhje me monitorimin dhe raportet analitike për PPP-të, NSH-të. Edhe pse strategjia e MFP shpreh një përkushtim të qartë për përmirësimin e raportimit të rrezikut fiskal, ne mendojmë se mund të bëhen angazhime më të forta dhe më specifike për llojin e raporteve të monitorimit që do të prodhohen, dhe në veçanti për llojin, formatin, shpejtësinë dhe shtrirjen e raportimit të NSH/ PPP-ve që mund të presim në periudhën afatshkurtër dhe afatmesme. Kjo në veçanti duke marrë shkas nga raportimi analitik i reduktuar për PPP-të në dy vitet e fundit, gjë që është një çështje shqetësuese. Për PPP-të mendojmë se është e këshillueshme rifillimi i menjëhershëm i publikimit të raportit të monitorimit me informacione analitike.	Delegacioni i Bashkimit Evropian në Shqipëri	Refuzuar	Në udhëzimin përkatës nr.35 datë 29.12.2022 të Pasqyrës së Riskut Fiskal janë përcaktuar: periudha e monitorimit dhe raportimit të risqeve fiskale (t-1), formatet, shpeshësia dhe shtrirja e të gjitha rreziqeve fiskale (përfshirë NSH/PPP). të cilat të gjitha janë diskutuar dhe kanë marrë 'miratimin' e Partnerëve. Kështu, çdo njësi raportuese raporton bazuar në anekset e tyre përkatëse (pa u kufizuar vetëm në fushat përkatëse të anekseve). Në vend të kësaj, publikimi i raporteve të monitorimit të PPP-ve është përgjegjësi e drejtpërdrejtë e Drejtorisë së Koncesioneve në MF.
Komponenti 2.5	3/ Strategjia e MFP-së duhet të përfshijë një qëndrim mbi procedurat e rishikimit të buxhetit, dhe në	Delegacioni i Bashkimit	Refuzuar	Lidhur me këtë koment, theksojmë se numri i Akteve Normative për rishikim

Monitorimi dhe Raportimi i Ekzekutimit te Buxhetit	<p>veçanti për përdorimin më të kufizuar të akteve normative.</p> <p>Strategjia e MFP-së nuk përmend apo nuk mban qëndrim për përdorimin e vazhdueshëm e të gjerë të akteve normative për ndryshimin e buxhetit. Ne mendojmë se strategjia duhet të përmbajë një pozicion të qartë se si të reduktohet dhe në mënyrë ideale të braktiset kjo praktikë në mungesë të situatave emergjente. Nevojitet një reflektim i qartë mbi praktikatat aktuale të rishikimit të buxhetit, i cili gjithashtu mund të çojë në një reflektim mbi dispozitat aktuale ligjore. Kjo mund të duhet të shoqërohet me një reflektim se si të sigurohen procedura specifike për rialokimin e buxhetit të lidhur me fatkeqësitë dhe si të zotërohen dhe vlerësohen më mirë rreziqet buxhetore që rrjedhin nga fatkeqësitë natyrore.</p>	Evropian në Shqipëri		<p>të buxhetit, ka shënuar rritje gjatë viteve 2019-2022 pasi ato janë përdorur nga Qeveria si një reagim i menjëhershëm për të zbutur ndikimin negativ të shkaktuar nga një sërë ngjarjesh të njëpasnjëshme, si p.sh. Tërmeti masiv i 2019, pandemia Covid19, kriza energjitike, kriza e çmimeve të inputeve pas luftës në Ukrainë, etj. Në çdo rast, të gjitha Aktet Normative të rishikimit të buxhetit të nxjerra ndër vite, janë përgatitur dhe propozuar në kushtet e "nevoja dhe urgjenca", duke përmbushur në mënyrë rigorozë këto kritere ligjore (informacionet e nevojshme në lidhje me plotësimin e këtyre kushteve ligjore parashihen dhe analizohen në raportin plotësues të çdo NA). Gjithashtu, Qeveria dhe Ministria e Financave janë të përkushtuara për reduktimin e përdorimit të Akteve Normative për ndryshimin e buxhetit dhe në këtë drejtim është e rëndësishme të theksohet se numri i Akteve Normative ka qenë në rënie progresive në 3 vitet e fundit. nga 6 NA gjatë VF2021 në vetëm 2 NA në VF2023.</p> <p>Lidhur me "procedurat specifike për rialokimin e buxhetit të lidhur me fatkeqësitë", çdo vit në ligjin e buxhetit vjetor planifikohet një fond për parandalimin dhe menaxhimin e fatkeqësive natyrore, si një "mekanizëm financiar" që mbështet politikën kombëtare për parandalimin e fatkeqësive natyrore dhe fatkeqësive të tjera. . Planifikimi i këtij fondi është në përputhje me aktet ligjore për mbrojtjen civile (ligji nr.45/2019), dhe procedurat specifike për rialokimin e këtij fondi për VF2024 janë përcaktuar në nenin nr.15 të ligjit nr.97/2023. "Për Buxhetin 2024". Për më tepër, kur përballemi me një ngjarje të paparashikueshme si fatkeqësi natyrore etj., sipas një vendimi të Këshillit të Ministrave, Fondi Rezervë mund të përdoret gjithashtu për të financuar shpenzimet e paparashikuara që mund të lindin. Procedurat specifike për shfrytëzimin e fondit rezervë janë përcaktuar në nenin nr.5 dhe 45 të Ligjit Organik të Buxhetit.</p> <p>Lidhur me rreziqet nga fatkeqësitë natyrore, MF ka zgjeruar kuadrin e përgjithshëm të monitorimit të rreziqeve. Për këtë qëllim, në fund të vitit 2022 u miratua Udhëzimi nr.35, datë 29.12.2022 "Për procedurat standarde të raportimit dhe monitorimit të rrezikut fiskal për njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe njësitë e tjera të sektorit publik", ku u futën kategoritë e tjera të rrezikut, përfshirë ato nga fatkeqësitë natyrore. FRS e parë, si dokument zyrtar, do të publikohet në fund të majit 2024 dhe për herë të parë do të përfshijë një kapitull në lidhje me rreziqet e fatkeqësive natyrore, i cili do të pajiset me informacione dhe të dhëna nga Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile. Në kuadër të ndërtimit dhe forcimit të kapaciteteve për monitorimin e rreziqeve nga fatkeqësitë, Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile por edhe Sektori i Riskut Buxhetor/MF ka marrë disa asistencë teknike nga partnerët ndërkombëtarë (BB, FMN) të cilat pritet të vazhdojnë edhe gjatë vitit 2024.</p>
E përgjithshme	5/ Ne mendojmë se strategjia do të kishte përfituar nga adresimi në një mënyrë më horizontale të çështjeve të ngritjes dhe ruajtjes së kapaciteteve, dhe çështjeve të përgjithshme të zhvillimit strategjik të TI-së. Këto tani trajtohen në mënyrë të pabarabartë mbi komponentët e ndryshëm.	Delegacioni i Bashkimit Evropian në Shqipëri	Refuzuar	Lidhur me këtë koment, Ministria e Financave, në bashkëpunim me njësitë përkatëse, ka gjykuar se strategjia mund të përfitojë më shumë nëse për secilin komponent të prekur nga zhvillimet e IT dhe burimet njerëzore, merren masat përkatëse brenda komponentit për një qasje më të decentralizuar, duke siguruar një zbatim më efektiv.
Komponenti 3.3 Menaxhimi i Doganave	Kostoja: Në masën 3.3. ne besojmë se pjesa më e madhe e financimit (NCTS, Dritare Unike) do të vijë nga BB. Mbështetja e BE-së për ITMS dhe ngritjen e kapaciteteve. Në masën 3.1 do të ketë financim të BE-së për investimet në TI në kuadër të programit operacional për dixhitalizimin.	Delegacioni i Bashkimit Evropian në Shqipëri	Pranuar	Ne lidhur me komentin e Del te BE-se per komponentin 3.1, konfirmojme komentin.
E përgjithshme	Shumica e afateve janë për T4 2026. Ne do të duhet të shohim se çfarë masash të ndërmjetme mund të përdoren për të monitoruar progresin ndërkohë.	Delegacioni i Bashkimit Evropian në Shqipëri	Refuzuar	Lidhur me këtë koment, siç paraqitet në strategji, dokumenti i strategjisë përfshin objektivin deri në vitin 2030 për secilin nga komponentët, prioritetet dhe masat për periudhën 2023-2026. Në këtë kuadër, në fazën e

				planifikimit të planit të veprimit për periudhën 2026-2030, do të vlerësohen të gjitha masat me afat T4 2026, me qëllim përfshirjen e masave të reja për periudhën 2026-2030.
E përgjithshme	Po përdoren mjaft tregues të jashtëm (PEFA, SIGMA, etj.). Këtë vit do të ketë një PEFA & SIGMA, por nuk është e sigurt se si do të vazhdoni të monitoroni progresin në vitet në vijim (vetë-vlerësim?)	Delegacioni i Bashkimit Evropian në Shqipëri	Refuzuar	Lidhur me këtë koment, treguesi PEFA dhe SIGMA do të vetëvlerësohen siç është bërë në strategjinë e mëparshme.
E përgjithshme	Ka referenca për IPSIS, i cili aktualisht nuk është në përdorim si sistem. A do të bëhet kjo përmes aplikacionit aktual?	Delegacioni i Bashkimit Evropian në Shqipëri	Refuzuar	Referencat e përdorura IPSIS bazohen në Këshillin e Ministrave nr. 290, datë 11.4.2020 "Për krijimin e bazës së të dhënave shtetërore të sistemit të integruar të informacionit të planifikimit (SIPI/IPSIS)". Në të ardhmen do të merret në konsideratë çdo ndryshim në nivelin e ulët.
Përmbledhja ekzekutive	Ne rekomandojmë shtimin e Equity si një nga parimet e një buxheti të mirë, duke u përafuar me përfshirjen e tij në OBL (Ligji Organik i Buxhetit).	UN Women	Pranuar	
	5. Prezantoni rishikimet e shpenzimeve specifike për sektorin me një lente gjinore.	UN Women	Pranuar	
	Hartoni dhe zbatoni prokurime publike të gjelbra dhe prokurime të përgjegjshme gjinore.	UN Women	Refuzuar	Eshtë e paqarte se nga del një konkluzion i tillë. Sjellim në vëmendjen tuaj se legjislacioni i prokurimit publik parashikon qartësisht se procedurat e prokurimit duhet të zhvillohen duke respektuar parimin e trajtimit të barabartë dhe mos dikriminimit duke trajtuar në të njëjtën mënyrë të gjithë operatorët ekonomikë, pavarësisht shtetësisë apo gjinisë së ortakeve apo aksionereve, administratorit apo drejtuesit të tij apo çdo personi tjetër që ka kompetenca përfaqësuese, vendimmarrjeje apo kontrolluese brenda tij.
	Në përputhje me SKZHIE 2022-2030, qëllimi i përgjithshëm është krijimi i një sistemi të menaxhimit të financave publike që garanton transparencë, llogaridhënie, disiplinë fiskale dhe efikasitet dhe barazi.	UN Women	Pranuar	
	Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm 2030 të pranuar plotësisht nga Komisioni Evropian e konsiderojnë në mënyrë eksplicite barazinë gjinore si një nga çështjet më urgjente për politikën e ardhshme me fokus qëndrueshmëri. Mundësia e reduktimit të hendeqeve gjinore është e njohur për nxitjen e rritjes ekonomike duke rritur punësimin dhe konkurrencën, dhe duke reduktuar varfërinë.	UN Women	Pranuar	
Shtylla 1: Programimi makroekonomik dhe monitorimi i rrezikut	Masa 1.1.4 Përfshirja e analizave makroekonomike të përgjegjshme gjinore në parashikimin e politikave fiskale dhe monitorimin e tyre.	UN Women	Refuzuar	Shprehemi se I gjejme jo relevante për të përfshirë si masa të detyrueshme për të ndermarre, të pakten jo për periudhën afatmesme, pasi: <ul style="list-style-type: none"> Kuadri Makroekonomik dhe Fiskal, projektin pritshmëri makroekonomike në horizontin kohor afat-mesëm, si dhe parashikon nivelin e zërave të agreguar të të ardhurave dhe shpenzimeve të buxhetit të shtetit. Ai përcakton synimet dhe objektivat e qeverisë në lidhje me treguesit kryesor të politikës fiskale si, balancën e përgjithshme fiskale (deficitin), huamarrjen, borxhin publik, balancën fiskale primare dhe atë korrente Ndërsa, Kuadri i Analizës së Qëndrueshmërisë së Borxhit (DSA) do të shërbejë si një mjet strategjik shtesë për programimin makroekonomik për të informuar më mirë vendimmarrësit për implikimet afatgjata të dinamikës së borxhit, duke kontribuar në praktikën e matshme të menaxhimit të borxhit dhe qëndrueshmërinë e përgjithshme të financave publike si dhe stabilitetin makroekonomik të vendit.
	Synimi për vitin 2030 është të ketë një sistem rregullash fiskale të pranuar përgjithësisht në kombinim me praktika të mira për programimin dhe parashikimin makroekonomik dhe zhvillimin e një sistemi të besueshëm dhe gjithëpërfshirës.	UN Women	Refuzuar	Shprehemi se I gjejme jo relevante për të përfshirë si masa të detyrueshme për të ndermarre, të pakten jo për periudhën afatmesme, pasi: <ul style="list-style-type: none"> Kuadri Makroekonomik dhe Fiskal, projektin pritshmëri makroekonomike në horizontin kohor afat-mesëm, si dhe parashikon nivelin e zërave të agreguar të të ardhurave dhe shpenzimeve të buxhetit të shtetit. Ai përcakton synimet dhe objektivat e qeverisë në lidhje me treguesit kryesor të politikës fiskale si, balancën e përgjithshme fiskale (deficitin), huamarrjen, borxhin publik, balancën fiskale primare dhe atë korrente

				<ul style="list-style-type: none"> Ndersa, Kuadri i Analizës së Qëndrueshmërisë së Borxhit (DSA) do të shërbejë si një mjet strategjik shtesë për programimin makroekonomik për të informuar më mirë vendimmarrësit për implikimet afatgjata të dinamikës së borxhit, duke kontribuar në praktikën e matshme të menaxhimit të borxhit dhe qëndrueshmërinë e përgjithshme të financave publike si dhe stabilitetin makroekonomik të vendit.
	Duke garantuar ... të matur dhe të kujdesshme, si dhe gjithëpërfshirëse dhe të përgjegjshme gjinore.	UN Women	Refuzuar	<p>Shprehemi se l gjejmë jo relevante për ti përfshirë si masa të detyrueshme për ti ndermarre, te pakten jo për ne periudhen afatmesme, pasi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kuadri Makroekonomik dhe Fiskal, projektton pritshmërinë makroekonomike në horizontin kohor afat-mesëm, si dhe parashikon nivelin e zërave të agreguar të të ardhurave dhe shpenzimeve të buxhetit të shtetit. Ai përcakton synimet dhe objektivat e qeverisë në lidhje me treguesit kryesor të politikës fiskale si, balancën e përgjithshme fiskale (deficitin), huamarrjen, borxhin publik, balancën fiskale primare dhe atë korrente Ndersa, Kuadri i Analizës së Qëndrueshmërisë së Borxhit (DSA) do të shërbejë si një mjet strategjik shtesë për programimin makroekonomik për të informuar më mirë vendimmarrësit për implikimet afatgjata të dinamikës së borxhit, duke kontribuar në praktikën e matshme të menaxhimit të borxhit dhe qëndrueshmërinë e përgjithshme të financave publike si dhe stabilitetin makroekonomik të vendit.
	<p>Masa 1.1.4 Përfshirja e analizave makroekonomike të përgjegjshme gjinore në parashikimin e politikave fiskale dhe monitorimin e tyre.</p> <p>Aktiviteti: Përdorimi i detyrueshëm i të dhënave dhe statistikave të ndara sipas gjinisë gjatë kryerjes së analizave makroekonomike> Analiza duhet të përfshihet në “Kornizën Fiskale Makroekonomike” dhe në “Programin e Reformave Ekonomike”. fillimi T4 2024 fundi T4 2026 Partneret: UN Women</p>	UN Women	Refuzuar	<p>Shprehemi se l gjejmë jo relevante për ti përfshirë si masa të detyrueshme për ti ndermarre, te pakten jo për ne periudhen afatmesme, pasi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kuadri Makroekonomik dhe Fiskal, projektton pritshmërinë makroekonomike në horizontin kohor afat-mesëm, si dhe parashikon nivelin e zërave të agreguar të të ardhurave dhe shpenzimeve të buxhetit të shtetit. Ai përcakton synimet dhe objektivat e qeverisë në lidhje me treguesit kryesor të politikës fiskale si, balancën e përgjithshme fiskale (deficitin), huamarrjen, borxhin publik, balancën fiskale primare dhe atë korrente Ndersa, Kuadri i Analizës së Qëndrueshmërisë së Borxhit (DSA) do të shërbejë si një mjet strategjik shtesë për programimin makroekonomik për të informuar më mirë vendimmarrësit për implikimet afatgjata të dinamikës së borxhit, duke kontribuar në praktikën e matshme të menaxhimit të borxhit dhe qëndrueshmërinë e përgjithshme të financave publike si dhe stabilitetin makroekonomik të vendit.
	Aktiviteti: Sigurimi i përdorimit të të dhënave dhe statistikave të ndara sipas gjinisë në DSA. data e fillimit T4 2026 Partnerët UN Women	UN Women	Refuzuar	<p>Shprehemi se l gjejmë jo relevante për ti përfshirë si masa të detyrueshme për ti ndermarre, te pakten jo për ne periudhen afatmesme, pasi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kuadri Makroekonomik dhe Fiskal, projektton pritshmërinë makroekonomike në horizontin kohor afat-mesëm, si dhe parashikon nivelin e zërave të agreguar të të ardhurave dhe shpenzimeve të buxhetit të shtetit. Ai përcakton synimet dhe objektivat e qeverisë në lidhje me treguesit kryesor të politikës fiskale si, balancën e përgjithshme fiskale (deficitin), huamarrjen, borxhin publik, balancën fiskale primare dhe atë korrente Ndersa, Kuadri i Analizës së Qëndrueshmërisë së Borxhit (DSA) do të shërbejë si një mjet strategjik shtesë për programimin makroekonomik për të informuar më mirë vendimmarrësit për implikimet afatgjata të dinamikës së borxhit, duke kontribuar në praktikën e matshme të menaxhimit të borxhit dhe qëndrueshmërinë e përgjithshme të financave publike si dhe stabilitetin makroekonomik të vendit.
	Këtu, ne sugjerojmë përfshirjen e metodologjisë së Shënuesit të Barazisë Gjinore (GEM) në vlerësimin e projekteve të donatorëve. Nuk jemi të sigurt nëse është përfshirë tashmë ose nëse keni një metodologji ekzistuese për këtë qëllim. Megjithatë, ia vlen të diskutohet dhe UN Women është e gatshme të ofrojë mbështetje në këtë drejtim.	UN Women	Refuzuar	<p>SASPAC nuk ka asnjë koment apo sugjerim shtesë për shtyllat që janë nën përgjegjësinë e tyre.</p> <p>Komentet e bëra nga UN Women për Menaxhimin e Financave Publike, janë</p>

				përtej kompetencave tona institucionale.
	Ne rekomandojmë shtimin e mbështetjes teknike specifike për të siguruar integrimin e perspektivave gjinore në procese.	UN Women	Refuzuar	Drejtoria e Menaxhimit të Investimeve Publike ka bërë pjesë të procedurave të PIM treguesit mbi Gender. Gjithashtu, ky tregues është përfshirë si një nga parimet baze për planifikimin e projekteve të investimeve. Cdo përfshirje e metejshme në strategjinë e PFM të treguesve të tjerë mbi Gender do vështirësonte zbatimin e procedurave aktuale. Ne kushtet aktuale do të vlerësojmë vendosjen e tyre në një fazë të mëvonshme.
	Kjo është veçanërisht e rëndësishme në kontekstin e përfshirjes ex-post GIA si një kërkesë e detyrueshme në metodologjinë për kryerjen e rishikimeve të shpenzimeve.	UN Women	Pranuar	
	Është shumë e rëndësishme të futet GIA ex-ante në studimet e fizibilitetit. Është futur në Vendimin e Këshillit të Ministrave për MIP, por është thelbësore të monitorohet zbatimi i kësaj kërkesë.	UN Women	Refuzuar	SASPAC nuk ka asnjë koment apo sugjerim shtesë për shtyllat që janë nën përgjegjësinë e tyre. Komentet e bëra nga UN Women për Menaxhimin e Financave Publike, janë përtej kompetencave tona institucionale.
	Ne sugjerojmë të shtohet një paragraf për ndryshimet e nevojshme në sistemin e TI-së dhe që duhet bërë për të lejuar etiketimin gjinor të projekteve si psh në AFMIS që konsiderohet një praktikë më e mirë shqiptare në nivel global.	UN Women	Refuzuar	Drejtoria e Menaxhimit të Investimeve Publike ka bërë pjesë të procedurave të PIM treguesit mbi Gender. Gjithashtu, ky tregues është përfshirë si një nga parimet baze për planifikimin e projekteve të investimeve. Cdo përfshirje e metejshme në strategjinë e PFM të treguesve të tjerë mbi Gender do vështirësonte zbatimin e procedurave aktuale. Ne kushtet aktuale do të vlerësojmë vendosjen e tyre në një fazë të mëvonshme.
	Integrimi i një metodologjie të etiketimit gjinor në Modulin MIP Data e fillimit T4 2024 Data e përfundimit T1 2025. Partnerët: UN Women.	UN Women	Refuzuar	Drejtoria e Menaxhimit të Investimeve Publike ka bërë pjesë të procedurave të PIM treguesit mbi Gender. Gjithashtu, ky tregues është përfshirë si një nga parimet baze për planifikimin e projekteve të investimeve. Cdo përfshirje e metejshme në strategjinë e PFM të treguesve të tjerë mbi Gender do vështirësonte zbatimin e procedurave aktuale. Ne kushtet aktuale do të vlerësojmë vendosjen e tyre në një fazë të mëvonshme.
	Kjo mund të jetë një kuti kontrolli në sistem në nivel KPI siç është bërë më parë në AFMIS, për të lejuar etiketimin gjinor të projekteve.	UN Women	Refuzuar	Drejtoria e Menaxhimit të Investimeve Publike ka bërë pjesë të procedurave të PIM treguesit mbi Gender. Gjithashtu, ky tregues është përfshirë si një nga parimet baze për planifikimin e projekteve të investimeve. Cdo përfshirje e metejshme në strategjinë e PFM të treguesve të tjerë mbi Gender do vështirësonte zbatimin e procedurave aktuale. Ne kushtet aktuale do të vlerësojmë vendosjen e tyre në një fazë të mëvonshme.
	Asistenca teknike, duke përfshirë integrimin gjinor duhet të merret parasysh dhe të shtohet këtu.	UN Women	Refuzuar	Drejtoria e Menaxhimit të Investimeve Publike ka bërë pjesë të procedurave të PIM treguesit mbi Gender. Gjithashtu, ky tregues është përfshirë si një nga parimet baze për planifikimin e projekteve të investimeve. Cdo përfshirje e metejshme në strategjinë e PFM të treguesve të tjerë mbi Gender do vështirësonte zbatimin e procedurave aktuale. Ne kushtet aktuale do të vlerësojmë vendosjen e tyre në një fazë të

				mevonshme.
Komponenti 2.5 Monitorimi dhe Raportimi i Ekzekutimit të Buxhetit	Performanca e produkteve që lidhen me KPI-të e tyre për çdo program buxhetor, duke përfshirë Treguesit Kryesorë të Performancës me ndjeshmeri gjinore.	UN Women	Refuzuar	E hequr, për sa kohë që kjo është përcaktuar qartë në udhëzimin e ri dhe anekset e tij, prandaj është e panevojshme të theksohet më tej.
	Raporti Vjetor i Ekzekutimit të Buxhetit, i cili paraqet performancën buxhetore financiare dhe jofinanciare të programeve të LM/BI, duke përfshirë informacionin për zbatimin e buxhetit të ekzekutuar të përgjegjshëm gjinor.	UN Women	Refuzuar	Jo relevante
	Përmirësimi i monitorimit dhe raportimit të ekzekutimit të buxhetit nga institucionet buxhetore dhe në nivel të agreguar duke përfshirë përgatitjen e raportit të ekzekutimit të buxhetit nga qytetarët dhe duke përfshirë informacionin mbi reagimin gjinor dhe klimatik.	UN Women	Pranuar	
	Me ndjeshmëri gjinore	UN Women	Refuzuar	Ky shtim do të hiqet, sepse: Raporti i Ekzekutimit të Buxhetit të Qytetarëve nuk është detyrues gjinor. Përkatësisht, si pjesë e ABER-it, MF do të përgatisë dhe publikojë CBER-in, i cili është një dokument gjithëpërfshirës që mund të përfshijë por nuk kufizohet në çështje dhe/ose të dhëna gjinore.
	Ruajtja e pronave të ndara sipas gjinisë. Partner Un Women.	UN Women	Refuzuar	UN Women nuk parashikohet në Marrëveshjen e Kontributit të nënshkruar nga MF dhe Sida dhe në Marrëveshjen e Projektit të nënshkruar nga MF dhe STA, si Partner i Projektit "ProTax Albania". Qëllimi i projektligjit të ri për tatimin mbi pronën e paluajtshme është kalimi në tatimin mbi pronën në bazë të vlerës së tregut. Për më tepër, dispozitat e tij ligjore nuk bëjnë asnjë dallim ndërmjet tatimpaguesve meshkuj dhe femra. Gjithashtu, bazuar në VKM-në aktuale Nr. 171/2018, Kadastrri Fiskal përmban të dhëna në nivel kombëtar vetëm për efekt të llogaritjes së tatimit mbi pasuritë e paluajtshme.
Shtylla 4 Kontabiliteti dhe Menaxhimi i Ekzekutimit të Buxhetit	Masa 4.2.5 Zhvillimi i një metodologjie të etiketimit gjinor që do të përfshihet në AGFIS.	UN Women	Refuzuar	Per sa sugjeruar, shprehemi se evidentimi i te dhenave financiare dhe impaktit te tyre mbi barazine gjinore lidhet ngushtesisht me procesin e buxhetimit dhe te struktures fondet e stilit per kete qellim, ku ne fakt kjo theksohet me tej edhe ne sugjerimet e vete partnereve lidhur me kete. fushe (faqe 45 e dokumentit te PFM) theksohet se: ".....shpenzimet publike duhet të buxhetohen dhe të disbursohen për aktivitete që ndihmojnë në arritjen e këtyre ndikimeve të dëshiruara". Si rrjedhim kjo nuk është çështja e kontabilitetit ku duhet të ndertohet dhe një metodologji e caktuar për te perfshirë evidentimin e barazisë gjinore mbi buxhetin e shpenzimeve të shpenzimeve. Ne kontabilitet, shpenzimet klasifikohen sipas natyres se tyre dhe jo sipas destinacionit ne perfitim te kujtimeve keto shpenzime (perfituesit sipas gjinise). Nga ana tjetër, por nuk strukturen buxhetore aktuale ka segmente të caktuara të cilat mund të përdoren në procesin e ekzekutimit, raportimit dhe monitorimit të impaktit per barazine gjinore (kodi i projektit/produktit, nenprogramet etj), e si rrjedhim edhe ne AGFIS ekzistojne teknikisht keto mundesi.
Komponenti 4.1 Llogaritë e Qeverisë Kombëtare	Ne sugjerojmë shtimin e përfshirjes së të dhënave dhe statistikave të ndara sipas gjinisë dhe mundësitë për shtimin e veçorive të gjurmimit/etiketimit.	UN Women	Refuzuar	Jo relevante
Komponenti 4.2 Kontabiliteti	Sipas Treguesit 6 të GRPFM, një MFP e përgjegjshme gjinore është ndërtuar mbi premisën se shpenzimet publike mund të përdoren si instrument për arritjen e barazisë gjinore. Për të pasur ndikime të rëndësishme te burrat dhe djemtë, gratë dhe vajzat, dhe nëngrupet e ndryshme të këtyre	UN Women	Refuzuar	Per sa sugjeruar, shprehemi se evidentimi i te dhenave financiare dhe impaktit te tyre mbi barazine gjinore lidhet ngushtesisht me procesin e buxhetimit dhe strukturen buxhetore ku planifikohen fondet per kete qellim,

	<p>kategorive, shpenzimet publike duhet të buxhetohen dhe të disbursohen për aktivitete që ndihmojnë në arritjen e këtyre ndikimeve të dëshiruara. Prandaj, është e rëndësishme që burimet e planifikuara për të promovuar barazinë gjinore të shpërndahen në të vërtetë, që të ketë një mënyrë për të gjurmuar ato burime dhe që të mos bëhen rregullime të mëdha ndaj alokimeve që nuk janë të autorizuara nga organet ligjvënese. Kapaciteti për të gjurmuar shpenzimet në përputhje me propozimin e buxhetit është i rëndësishëm nga perspektiva e qeverisjes dhe llogaridhënies. Kjo jep sigurinë se burimet po përdoren për qëllimet e synuara. Nga një perspektivë e MFP-së e përgjegjshme gjinore, kjo do të thotë se burimet e shpenzuara arrijnë dhe u sjellin perfitime grupeve të shenjestruara të burrave dhe grave.</p>			<p>ku ne fakt kjo theksohet me tej edhe ne sugjerimet e vete partnereve lidhur me kete fushe (faqe 45 e dokumentit te PFM) theksohet se: “.....public spending must be budgeted and disbursed for activities that help to achieve these desired impacts”.</p> <p>Si rrjedhim kjo nuk eshte ceshtje kontabiliteti ku duhet te ndertohet dhe zhvillohet nje metodologji e caktuar per te perfshire evidentimin e barazise gjinore mbi buxhetimin e shpenzimet buxhetore. Ne kontabilitet, shpenzimet klasifikohen sipas natyres se tyre dhe jo sipas destinacionit ne benefit te kujt kryhen keto shpenzime (perfituesit sipas gjinise).</p> <p>Nga ana tjetere, bazuar ne strukturen buxhetore aktuale ka segmente te caktuara te cilat mund te perdoren ne procesin e buxhetimit e me pas ate te ekzekutimit, raportimit dhe monitorimit te impaktit per barazine gjinore (kodi i projektit/produktit, nenprogramet etj), e si rrjedhim edhe ne AGFIS ekzistojne teknikisht keto mundesi.</p>
	<p>Përfshirja e një opsioni të gjurmimit gjinor në sistemin e ri AGFIS 1. Përgatitja dhe zhvillimi i një metodologjie për prezantimin e opsioneve të gjurmimit gjinor. T3 2024 T4 2026. UN Women.</p>	UN Women	Refuzuar	<p>Per sa sugjeruar, shprehemi se evidentimi i te dhenave financiare dhe impaktit te tyre mbi barazine gjinore lidhet ngushtesisht me procesin e buxhetimit dhe strukturen buxhetore ku planifikohen fondet per kete qellim, ku ne fakt kjo theksohet me tej edhe ne sugjerimet e vete partnereve lidhur me kete fushe (faqe 45 e dokumentit te PFM) theksohet se: “.....public spending must be budgeted and disbursed for activities that help to achieve these desired impacts”.</p> <p>Si rrjedhim kjo nuk eshte ceshtje kontabiliteti ku duhet te ndertohet dhe zhvillohet nje metodologji e caktuar per te perfshire evidentimin e barazise gjinore mbi buxhetimin e shpenzimet buxhetore. Ne kontabilitet, shpenzimet klasifikohen sipas natyres se tyre dhe jo sipas destinacionit ne benefit te kujt kryhen keto shpenzime (perfituesit sipas gjinise).</p> <p>Nga ana tjetere, bazuar ne strukturen buxhetore aktuale ka segmente te caktuara te cilat mund te perdoren ne procesin e buxhetimit e me pas ate te ekzekutimit, raportimit dhe monitorimit te impaktit per barazine gjinore (kodi i projektit/produktit, nenprogramet etj), e si rrjedhim edhe ne AGFIS ekzistojne teknikisht keto mundesi.</p>
	<p>GRPFM 6 Gjurmimi i shpenzimeve buxhetore për barazinë gjinore.</p>	UN Women	Refuzuar	<p>Per sa sugjeruar, shprehemi se evidentimi i te dhenave financiare dhe impaktit te tyre mbi barazine gjinore lidhet ngushtesisht me procesin e buxhetimit dhe strukturen buxhetore ku planifikohen fondet per kete qellim, ku ne fakt kjo theksohet me tej edhe ne sugjerimet e vete partnereve lidhur me kete fushe (faqe 45 e dokumentit te PFM) theksohet se: “.....public spending must be budgeted and disbursed for activities that help to achieve these desired impacts”.</p> <p>Si rrjedhim kjo nuk eshte ceshtje kontabiliteti ku duhet te ndertohet dhe zhvillohet nje metodologji e caktuar per te perfshire evidentimin e barazise gjinore mbi buxhetimin e shpenzimet buxhetore. Ne kontabilitet, shpenzimet klasifikohen sipas natyres se tyre dhe jo sipas destinacionit ne benefit te kujt kryhen keto shpenzime (perfituesit sipas gjinise).</p> <p>Nga ana tjetere, bazuar ne strukturen buxhetore aktuale ka segmente te caktuara te cilat mund te perdoren ne procesin e buxhetimit e me pas ate te ekzekutimit, raportimit dhe monitorimit te impaktit per barazine gjinore (kodi i projektit/produktit, nenprogramet etj), e si rrjedhim edhe ne AGFIS ekzistojne teknikisht keto mundesi.</p>
<p>Komponenti 4.3 Prokurimi Publik</p>	<p>Në të njëjtën kohë, nevoja për një metodologji të re për Prokurimin e Përgjegjshëm Gjinor lind si pjesë e angazhimeve të Qeverisë në adresimin e pabarazive gjinore përmes Menaxhimit të Financave Publike.</p>	UN Women	Refuzuar	<p>Eshte e paqarte se nga del nje konkluzion i tille. Sjellim ne vemendjen tuaj se legjislacioni i prokurimit public parashikon qartesisht se procedurat e prokurimit duhet te zhvillohen duke respektuar parimin e trajtimit te barabarte dhe mos dikriminimit duke trajtuar ne te njejten menyre te githe operatoret ekonomike, pavaresisht shtetesise apo gjinise se ortakeve apo</p>

				aksionereve, administratorit apo drejtuesit të tij apo çdo personi tjetër që ka kompetenca përfaqesuese, vendimmarrjeje apo kontrolluese brenda tij.
	Masa 4.3.3 Hartimi dhe zbatimi i prokurimit publik të përgjegjshëm gjinor. Përgatitja e metodologjisë për zbatimin e prokurimit të përgjegjshëm gjinor. T1 2025 - T4 2026 Subjekti përgjegjës: APP (drejtues), MSHMS. Partner: Banka Botërore, UN Women.	UN Women	Refuzuar	Ne vijim te komentit me siper, lidhur me masen e propozuar nga UN women, jemi te mendimit qe kjo mase duhet te hiqet.
	1. Zhvilloni dhe ofroni trajnime për prokurimin e përgjegjshëm gjinor për profesionistët e prokurimit. T1 2025 - T4 2026. Subjekti përgjegjës: APP (udhëheqës), MHSP. Partner: Banka Botërore, UN Women.	UN Women	Refuzuar	Ne vijim te komentit me siper, lidhur me masen e propozuar nga UN women, jemi te mendimit qe kjo mase duhet te hiqet.
	1. Rishikoni dhe ndryshoni kuadrin rregullator (nëse është e nevojshme). T1 2025 - T4 2026. Subjekti përgjegjës: APP (udhëheqës), MSHMS. Partner: Banka Botërore, UN Women.	UN Women	Refuzuar	Ne vijim te komentit me siper, lidhur me masen e propozuar nga UN women, jemi te mendimit qe kjo mase duhet te hiqet.
Komponenti 4.4 Menaxhimi i Borxhit	Obligacione gjinore (Obligacionet që i përmbahen SBP ose SLBP, dhe të cilat fokusohen ekskluzivisht në barazinë gjinore, shpesh quhen obligacione gjinore.)	UN Women	Refuzuar	Gender bonds si tematike per Shqiperine eshte ende premature per te dhenat e ekonomise tone. Sado projekte per barazine gjinore te kijohen nuk eshte relevante per dalje ne tregje nderkombetare
Shtylla 3, Komponenti 3.2 – Menaxhimi i Takses se Pasurise	1. Rekomandojmë që aktivitetet dhe treguesit të përshtaten për të pasqyruar planin aktual të MF-së dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Takses se Pasurise (DPPT) për një qasje me faza ndaj reformës së taksës se pasurisë. Faza I, e përgatitur 2024-2025, fillon 2026: Kadastra fiskale e miratuar për taksimin e ndërtesave dhe tokës sipas rregulloreve ekzistuese (të ndryshuara); Faza II, e përgatitur 2026-2027, fillon 2028: Ndërtesat e taksuara në bazë të vlerës së tregut sipas kuadrit të ri ligjor; Faza III, përgatitur 2028-2029, duke filluar nga viti 2030: Ndërtesat dhe toka të taten në bazë të vlerës së tregut. Aktivitetet përkatëse dhe treguesit e propozuar sipas këtij plani janë përfshirë në një tabelë në dokumentin në faqen 35. (Email)	Ambasada Suedeze	Refuzuar	Këto janë piketat e parashikuara në Projekt-Propozimin për fazën tjetër të Projektit “ProTax Albania” që po hartohet. Ndërkohë, objektivi i përgjithshëm i reformave të taksës së pronës është që deri në vitin 2030 të taksohen të gjitha pronat e paluajtshme (ndërtesat dhe tokat) në bazë të vlerës së tregut. Gjithashtu, afatet në dokument janë përcaktuar duke marrë parasysh faktin se nuk ka një kohë të caktuar për miratimin dhe hyrjen në fuqi të projektligjit të ri.
	Për të dhen enje sfond rreth komenteve më poshtë: Guret kilometrik te zhvillimit të rënë dakord me MF dhe DPPT janë: -2025: miratimi i ndryshimeve në rregulloret ekzistuese për të lehtësuar fazën e ndërmjetme në 2026. -T1 2026: Shumica e bashkive (objektivi 65%) përdorin Kadastrën Fiskale për taksimin e ndërtesave dhe tokës sipas rregulloreve ekzistuese me ndryshimet e nevojshme. -T3 2027: Vlerësimi i Parë i Përgjithshëm i ndërtesave (vlerat e tatueshme për vitin tatimor 2028 të vlerësuara, bazuar në hartat e vlerës së DPPT-së). -T1 2028: Të gjitha komunat përdorin Kadastrën Fiskale për taksimin e ndërtesave dhe tokave sipas ligjit të ri për tatimin në pronën e paluajtshme. Ndërtesat taten në bazë të vlerës së tregut dhe toka taksohet në bazë të sipërfaqes sipas dispozitave kalimtare. -T3 2029: Vlerësimi i Parë i Përgjithshëm i tokës (vlerat e tatueshme për vitin tatimor 2030 të vlerësuara, bazuar në hartat e vlerave të ASHK). -T1 2030: Të gjitha bashkitë përdorin Kadastrën Fiskale për taksimin e ndërtesave dhe tokës në bazë të vlerës së tregut.	Ambasada Suedeze	Refuzuar	Këto janë piketat e parashikuara në Projekt-Propozimin për fazën tjetër të Projektit “ProTax Albania” që po hartohet. Ndërkohë, objektivi i përgjithshëm i reformave të taksës së pronës është që deri në vitin 2030 të taksohen të gjitha pronat e paluajtshme (ndërtesat dhe tokat) në bazë të vlerës së tregut.
	Në fazën aktuale tranzitore, taksat e ndërtesës bazohen në vlerat normative (sipërfaqja e shumëzuar me një çmim referencë vendore).	Ambasada Suedeze	Refuzuar	Bazuar në VKM Nr. 132/2018, aktualisht për ndërtesat përdoret sistemi i taksimit bazuar në çmimin mesatar të referencës.
	Mund të përmendet, për qartësi, se Kadastra Fiskale ishte gati në prodhim në vitin 2018, në gjendje të prodhonte vlerësime tatimore për ndërtesat nga viti tatimor 2019. Megjithatë, deri më sot asnjë komunë nuk e ka përdorur regjistrin dhe sistemin e taksimit.	Ambasada Suedeze	Refuzuar	Versioni i parë i sistemit IT ishte gati në vitin 2018, duke u dhënë mundësi bashkive të regjistrojnë dhe përditësojnë të dhënat për njësitë pronësore. Versioni aktual i sistemit plotëson kërkesat e kornizës aktuale nga regjistrimi, llogaritja e detyrimeve tatimore dhe gjenerimi i faturave.

	<p>Jo plotësisht e saktë: DPPT në fakt do të jetë përgjegjëse për vlerësimin e ndërtesave dhe tokës për qëllime të taksimit të pronës, duke përdorur hartat e vlerës së tokës nga Agjencia e Kadastrës si një nga inputet e tyre:</p> <p>DPPT-ja zhvillon hartat e vlerave për ndërtesat.</p> <p>ASHK zhvillon hartat e vlerave për tokën.</p> <p>DPPT-ja aplikon modele vlerësimi (“formula”) për të gjitha pronat – njësi ndërtesë dhe parcela toke – ku nivelet e vlerës (“çmimet referencë”) rrjedhin nga harta përkatëse e vlerës.</p>	Ambasada Suedeze	Refuzuar	<p>Për autoritetin vlerësues nuk është marrë vendimi përfundimtar. Në bazë të dispozitave të projektligjit Agjencia Shtetërore e Kadastrës përgatit, në përputhje me legjislacionin në fuqi, zonat e vlerës dhe çmimet e referencës për parcelat. Drejtoria e Përgjithshme e Tatimit në Pronë përcakton zonat e vlerës dhe çmimet e referencës për njësitë e ndërtesave, si dhe vlerat e parashikuara të pasurive të paluajtshme.</p>
	<p>Administrata Tatimore Suedeze rekomandon pasqyrimin e planit aktual të MF-së, referojuni treguesve të sugjeruar në fillim të këtij dokumenti.</p>	Ambasada Suedeze	Refuzuar	<p>Këto janë piketat e parashikuara në Projekt-Propozimin për fazën tjetër të Projektit “ProTax Albania” që po hartohet.</p> <p>Ndërkohë, objektivi i përgjithshëm i reformave të taksës së pronës është që deri në vitin 2030 të taksohen të gjitha pronat e paluajtshme (ndërtesat dhe tokat) në bazë të vlerës së tregut.</p> <p>Gjithashtu, këto afate janë përcaktuar duke marrë parasysh faktin se nuk ka një kohë të caktuar për miratimin dhe hyrjen në fuqi të projektligjit të ri.</p>
	<p>2. Ne sugjerojmë që të rishikohet vlerësimi i riskut për Komponentin 3.2. ku dëshirojmë të theksojmë rreziqet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategjia për përmirësimin e taksimit të pronës përmes përdorimit të kadastrës fiskale të centralizuar varet tërësisht nga administrimi dhe zhvillimi i mëtejshëm i Sistemit Informativ të Kadastrës Fiskale. Sistemi nuk është marrë ende në administrim formal nga AKSHI dhe përfshirja e tyre në çuarjen më tej të reformës së tatimit mbi pronën mbetet shumë e pasigurt. Kjo është një pengese potenciale. - Proceset e vlerësimit dhe taksimit të pronës varen shumë nga sigurimi i të dhënave nga Agjencia Shtetërore e Kadastrës dhe pronarët e tjerë të të dhënave. Kjo nuk është zgjidhur dhe aktivitetet e zhvillimit janë të bllokuara. - Duke qenë se MF dhe AKSHI nuk kanë ndërtuar ende kapacitetet e veta, reforma e taksës së pronës është shumë e varur nga ekspertiza e specializuar e ofruar aktualisht nga STA-ja, me financimin e SIDA, për mirëmbajtjen dhe zhvillimin e mëtejshëm të Kadastrës Fiskale, sistemit të saj IT dhe legjislacionit të nevojshëm. Mbajtja e kësaj ekspertize thelbësore kërkon një tranzicion të pandërprerë nga faza aktuale, që skadon në shtator, në një fazë të re projekti që mund të fillojë nga 1 tetori 2024. <p>Ka hezitim nga SIDA dhe STA, megjithëse kanë investuar në mënyrë thelbësore në zhvillimin e Kadastrës Fiskale dhe draft kuadrit ligjor, për t'u angazhuar në një fazë tjetër të ProTax për shkak të pasigurive të vazhdueshme në lidhje me administrimin e Sistemit të Informacionit të Kadastrës Fiskale, shtyrjen më tej të nismës ligjore, krijimit të ofrimit të qëndrueshëm të të dhënave dhe zbatimit të miratimit të Kadastrës Fiskale në nivel NJQV.</p>	Ambasada Suedeze	Refuzuar	<p>Risqet vlerësohen në bazë të situatës aktuale të secilit Komponent.</p>
	<p>Pikat kryesore të reformës së tatimit në pronë kërkojnë dy grupe ndryshimesh ligjore:</p> <p>Ndryshime të rregulloreve ekzistuese për të lehtësuar fazën kalimtare 2026-2028, miratimi i Kadastrës Fiskale për tatimet.</p> <p>Kuadri i ri ligjor, duke futur vlerësimin e taksës bazuar në vlerën e tregut për ndërtesat dhe tokën.</p> <p>Nisma të shumta për përmirësimin e rregulloreve të taksës së pronës janë ndalur që nga viti 2018. Rekomandojmë që kjo të konsiderohet si një rrezik i lartë.</p>	Ambasada Suedeze	Refuzuar	<p>Risqet vlerësohen në bazë të situatës aktuale të secilit Komponent.</p>
	<p>Deri më sot, nuk ka një plan për heqjen graduale të ekspertizës të ofruar nga Agjencia Suedeze e Taksave (financuar nga SIDA). Rekomandohet ta konsideroni këtë një rrezik të lartë.</p>	Ambasada Suedeze	Refuzuar	<p>Rreziqet vlerësohen në bazë të situatës aktuale të secilit Komponent.</p>
	<p>Kjo vlen veçanërisht për NJQV-të, të cilat aktualisht kanë vështirësi në zbatimin e proceseve të tatimit mbi pronën. Rrezik domethënës që sistemi i ri i tatimit në pronë do të përkeqësojë situatën,</p>	Ambasada Suedeze	Refuzuar	<p>Lidhur me shpërndarjen automatike të faturave, siç i është shpjeguar më parë Këshilltarit Suedez të Projektit “ProTax Albania”, z. Bjarni Sigurdsson,</p>

	nëse nuk zbatohet në mënyrë uniforme me procese të automatizuara nga niveli qendror. Për shembull sigurimi i të dhënave nga burimet qendrore dhe shpërndarja e automatizuar e faturave.			bazuar në versionin aktual të projektligjit të ri, NJQV-ja gjeneron dhe lëshon njoftimet e vlerësimit e tatimit në pronë dhe akteve të tjera, në përputhje me këtë ligj, si dhe dërgon dhe dorëzon njoftimet për vlerësimit e tatimit në pronë dhe akte të tjera, në përputhje me këtë ligj.
	Sistemi Informativ i Kadastrës Fiskale është zhvilluar me mbështetjen suedeze me kërkesë të MF-së. Asnjë plan për tu marre ne dorëzim nga AKSHI dhe te vijojte me tej mbështetja për reformën e tatimit mbi pronën. Rrezik i menjëhershëm dhe vendimtar.	Ambasada Suedeze	Refuzuar	Rreziqet vlerësohen në bazë të situatës aktuale të secilit Komponent.
	Rrezik i lartë, i pashmangshëm dhe vendimtar: Suedia nuk mund të vazhdojë të mbështesë reformën e tatimit në pronë pa siguri në lidhje me administrimin e Sistemit Informativ të Kadastrës Fiskale, një ofrim të sigurt të të dhënave thelbësore nga Agjencia e Kadastrës dhe burime të tjera.	Ambasada Suedeze	Refuzuar	Rreziqet vlerësohen në bazë të situatës aktuale të secilit Komponent.
	MF dhe DPPM kanë varësi thelbësore nga AKSHI për administrimin e sistemeve të IT dhe Agjencia Shtetërore e Kadastrës për sigurimin e qëndrueshëm të të dhënave dhe bashkëpunimin në vlerësimin e pronës. 61 komuna duhet të miratojnë një proces të unifikuar dhe të sinkronizuar për vlerësimin e pronës me Sistemin Informativ të Kadastrës Fiskale. Për më tepër, ofrimi i të dhënave është i nevojshëm nga një gamë e gjerë pronarësh të të dhënave. Reforma e taksës së pronës (projekti ProTax) është një nga disa iniciativa që mbështet qëndrueshmërinë financiare në nivel vendor, me objektiva të mundshëm të kryqëzuar, të mbivendosur ose konfliktuale. Koordinimi është shumë i nevojshëm.	Ambasada Suedeze	Refuzuar	Rreziqet vlerësohen në bazë të situatës aktuale të secilit Komponent.
	3. Ne rekomandojmë që mjetet e buxhetit të shtetit të rezervohen për investimet e nevojshme në reformën e tatimit mbi pronën, për shembull: - Administrimi, mirëmbajtja dhe zhvillimi i mëtejshëm i Sistemit të Informacionit të Kadastrës Fiskale (STA dhe SIDA do të mbështesin me ekspertizë deri në mesin e vitit 2026, më së shumti). - Rritja e stafit në DPPT për të marrë përsipër përgjegjësi dhe ngarkesë të zgjeruar. - Prokurimet per printimin, zarfat dhe shpërndarjen e faturave të taksës së pronës, mundësisht nga niveli qendror për të siguruar uniformitetin dhe sinkronizimin e nevojshëm të proceseve (STA sugjeron që kjo kosto t'i kalohet NJQV-vë drejtpërdrejt ose nëpërmjet rregullimit të transfertave të pakushtëzuara). - Blerja e mundshme e të dhënave nga Agjencia Shtetërore e Kadastrës dhe ofruesve te tjerë të të dhënave. - Prokurim i mundshëm i shërbimeve të vlerësimit nga agjentët e pasurive të paluajtshme.	Ambasada Suedeze	Refuzuar	Lidhur me prokurimin e printimit, mbështjelljes dhe shpërndarjes së faturave të tatimit në pronë, siç i është shpjeguar më herët Këshilltarit Rezident Suedez të Projektit “ProTax Albania”, z.Bjarni Sigurdsson, bazuar në versionin aktual të projektligjit të ri, NJQV-ja gjeneron dhe nxjerr njoftime për vlerësimin e tatimit mbi pasurinë e paluajtshme dhe akte të tjera, të parashikuara nga ky ligj; si dhe dërgon ose paraqet njoftime për vlerësimin e tatimit mbi pasurinë e paluajtshme dhe akte të tjera, të parashikuara nga ky ligj. Bazuar në udhëzimet e dhëna nga Njësia e MFP, kostoja është llogaritur në bazë të shumës së financimit nga Sida në lidhje me përmbushjen e aktiviteteve të parashikuara në Projekt Marrëveshjen ndërmjet Ministrisë së Financave dhe STA për periudhën 2023 – Shtator 2024. Ndërkohë, kostoja e zbatimit të reformës së re të pronave bazuar në vlerën e tregut do të vlerësohet pas hyrjes në fuqi të kuadrit të ri ligjor.
	Kostot që duhet të përfshihen në PBA: • Administrimi, mirëmbajtja dhe zhvillimi i mëtejshëm i Sistemit të Informacionit të Kadastrës Fiskale (pritet që AKSHI të marrë përgjegjësinë nga projekti ProTax). • Rritja e stafit në DPPT për të marrë përsipër përgjegjësi dhe ngarkesë të zgjeruar. • Prokurimi per printimet, zarfet dhe shpërndarjen e faturave të taksës së pronës (STA sugjeron që kjo kosto t'i kalohet NJQV-vë drejtpërdrejt ose nëpërmjet rregullimit të transfertave të pakushtëzuara). • Blerja e mundshme e të dhënave nga Agjencia Shtetërore e Kadastrës dhe ofruesve te tjerë të të dhënave. • Prokurim i mundshëm i shërbimeve të vlerësimit nga agjentët e pasurive të paluajtshme.	Ambasada Suedeze	Refuzuar	Lidhur me prokurimin e printimit, mbështjelljes dhe shpërndarjes së faturave të tatimit në pronë, siç i është shpjeguar më herët Këshilltarit Rezident Suedez të Projektit “ProTax Albania”, z.Bjarni Sigurdsson, bazuar në versionin aktual të projektligjit të ri, NJQV-ja gjeneron dhe nxjerr njoftime për vlerësimin e tatimit mbi pasurinë e paluajtshme dhe akte të tjera, të parashikuara nga ky ligj; si dhe dërgon ose paraqet njoftime për vlerësimin e tatimit mbi pasurinë e paluajtshme dhe akte të tjera, të parashikuara nga ky ligj. Bazuar në udhëzimet e dhëna nga Njësia e MFP, kostoja është llogaritur në bazë të shumës së financimit nga Sida në lidhje me përmbushjen e aktiviteteve të parashikuara në Projekt Marrëveshjen ndërmjet Ministrisë së Financave dhe STA për periudhën 2023 – Shtator 2024. Ndërkohë, kostoja e zbatimit të reformës së re të pronave bazuar në vlerën e tregut do të vlerësohet pas hyrjes në fuqi të kuadrit të ri ligjor.
	Propozuar sipas planit të projektit ProTax tabelën e mëposhtme për masat, aktivitetet dhe treguesit.	Ambasada Suedeze	Refuzuar	Këto janë piketat e parashikuara në Projekt-Propozimin për fazën tjetër të

				<p>Projektit “ProTax Albania” që po hartohet.</p> <p>Ndërkohë, objektivi i përgjithshëm i reformave të taksës së pronës është që deri në vitin 2030 të taksohen të gjitha pronat e paluajtshme (ndërtesat dhe tokat) në bazë të vlerës së tregut.</p> <p>Gjithashtu, afatet në dokument janë përcaktuar duke marrë parasysh faktin se nuk ka një kohë të caktuar për miratimin dhe hyrjen në fuqi të projektligjit të ri.</p>
--	--	--	--	---